

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рж1 р 11/2020
14.05.2020. године
Београд

Врховни касациони суд, судија Марина Милановић, у поступку предлагача АА из ..., чији је пуномоћник Зоран Радојевић, адвокат из ..., одлучујући о жалби предлагача изјављеној против решења Апелационог суда у Нишу Р4 р 29/19 од 21.02.2020. године, дана 14.05.2020. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење Апелационог суда у Нишу Р4 р 29/19 од 21.02.2020. године, тако што се усваја приговор предлагача АА из ... и утврђује да је предлагачу повређено право на суђење у разумном року у поступку који се водио пред Апелационим судом у Нишу у предмету Гж1 2302/19.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ Република Србија да из буџетских средстава опредељених за рад судова предлагачу на име трошкова поступка исплати износ од 18.000,00 динара, у року од 15 дана од дана подношења захтева предлагача за исплату.

О б р а з л о ж е њ е

Приговор ради убрзавања поступка предлагач је поднео 13.12.2019. године, тражећи да се утврди да му је повређено право на суђење у разумном року у поступку који се водио пред Основним судом у Нишу у предмету П1 1592/18, а који се сада води пред Апелационим судом у Нишу у предмету Гж1 2302/19, да се Апелационом суду у Нишу наложи убрзање поступка и да му се накнаде трошкови поступка.

Решењем Апелационог суда у Нишу Р4 р 29/19 од 21.02.2020. године, одбијен је захтев предлагача да се утврди повреда права на суђење у разумном року у поступку Апелационог суда у Нишу у предмету Гж1 2302/19.

Против наведеног решења, и то у односу на део одлуке којим је одбијен захтев да се утврди повреда права на суђење у разумном року и захтев за накнаду трошкова поступка, предлагач је изјавио жалбу из свих законских разлога.

Одлучујући о жалби предлагача, на основу члана 16. и 18. Закона о заштити права на суђење у разумном року („Службени гласник РС“ број 40/15), Врховни касациони суд је нашао да је жалба основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 1, 2,3,5,7. и 9. Закона о парничном поступку, на које Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Из утврђења Апелационог суда у Нишу и списка предмета произилази да је тужба у овој правној ствари ради исплате зараде поднета 25.06.2015. године, а да је првостепени поступак окончан пресудом Основног суда у Нишу П1 1592/18 од 27.05.2019. године. Након тога су, по тужиочевој жалби, списи предмета првостепеног суда достављени Апелационом суду у Нишу дана 27.08.2019. године. Апелациони суд у Нишу је у седници већа одржаној 09.01.2020. године одлучио о жалби, израдио писмени отправак одлуке и списка предмета дана 10.02.2020. године вратио првостепеном суду.

Из службене белешке од 14.05. 2020. године је утврђено да је донетом одлуком - решењем Апелационог суда у Нишу Гж1 2302/19 од 09.01.2020. године, првостепена пресуда укинута.

Одлучујући о приговору предлагача, Апелациони суд у Нишу је одбио захтев предлагача закључујући да је укупно трајање поступка, а посебно трајање поступка пред Апелационим судом било такво да предлагачу није повређено право на суђење у разумном року, те да је приговор из тих разлога неоснован.

Одредбом члана 32. став 1. Устава Републике Србије („Службени гласник РС“, бр. 98/2006), прописано је да свако има право да му независан, непристрасан и законом већ установљен суд, правично и у разумном року, јавно расправи и одлучи о његовим правима и обавезама, основаности сумње која је била разлог за покретање поступка, као и оптужбама против њега.

Одредбом члана 18. став 3. Устава Републике Србије прописано је да се одредбе о људским и мањинским правима тумаче у корист унапређења вредности демократског друштва, сагласно међународним стандардима људских и мањинских права, као и пракси међународних институција које надзиру њихово спровођење.

Одредбом члана 6. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода („Службени лист СЦГ“ - Међународни уговори, бр. 9/2003, 5/2005 и 7/2005, „Службени гласник РС“ - Међународни уговори, бр.12/2010 и 10/2015), између осталог, прописано је да свако, током одлучивања о његовим грађанским правима и обавезама или о кривичној оптужби против њега, има право на правичну и јавну расправу у разумном року пред независним и непристрасним судом, образованим на основу закона.

Одредбом члана 4. Закона о заштити права на суђење у разумном року, прописано је да при одлучивању о правним средствима којим се штити право на суђење у разумном року уважавају се све околности предметног суђења, пре свега сложеност чињеничних и правних питања, целокупно трајање поступка и поступање суда, јавног тужилаштва или другог државног органа, природа или врста предмета суђења или истраге, значаја предмета суђења или истраге по странку, понашање странке током поступка, посебно поштовање процесних права и обавеза, затим поштовање редоследа решавања предмета и законски рокови за заказивање рочишта и главног претреса и израду одлуке.

Првостепени суд је одбио као неоснован приговор предлагача са образложењем да укупно трајање поступка, а посебно трајање поступка пред Апелационим судом, није било толико дуго и да стога није учињена повреда права предлагача на суђење у разумном року.

Врховни касациони суд налази да је ожалбено решење неправилно и незаконито, пошто првостепени суд, иако узима у обзир, поред другостепеног, и трајање првостепеног поступка, ипак није имао у виду целину поступка када је одлучивао о приговору. Предлагач је 25.06.2015. године покренуо парнични поступак ради исплате потраживања која потичу из радног односа, а ни после више година није правноснажно одлучено о захтеву предлагача. Другостепени суд је у поступку по жалби решењем укинуо првостепену пресуду. Парнични поступак и даље траје због чега се предлагач још увек налази у неизвесности о коначном исходу тражене правне заштите. Благовремено окончање једне фазе парничног поступка нема никаквог значаја за предлагача ако се неразумно дуго суди у појединим стадијумима поступка или ако поступак у целини неразумно дуго траје. Стога је првостепени суд, оцени суђења у разумном року морао приступити са становишта целокупне дужине трајања парничног поступка.

Пропуст првостепеног суда отклонио је Врховни касациони суд, тако што је на утврђено чињенично стање применио цитиране одредбе Устава РС, Европске конвенције и закона и одлучио као у ставу првом изреке. Полазећи од чињеница: да поступак траје од 25.06.2015. године, да још није окончан и да се у поступку одлучује о захтеву предлагача из радног односа, Врховни касациони суд је применом прописаних мерила закључио да је предлагачу повређено право на суђење у разумном року. Наиме, дужина трајања поступка и његова хитност су довољне чињенице за извођење закључка у конкретном случају да поступак неразумно дуго траје. Повређено је право предлагача, јер судови ни након више година од почетка суђења нису успели да правноснажно окончају спор који потиче из радног односа, који се по слову закона мора хитно решити. Пошто је поступак неразумно дуго трајао и још није окончан, Врховни касациони суд је утврдио повреду права на суђење у разумном року.

Овај суд је имао у виду и друга мерила за оцену суђења у разумном року, али их није посебно образлагао, јер је применом мерила дужине целокупног трајања поступка и поступања суда, природе предмета одлучивања у судском поступку, као и због хитности тог поступка, утврдио да је дошло до повреде права предлагача на суђење у разумном року.

Како је предлагач у приговору ради убрзавања поступка тражио и налагање мера за убрзање поступка пред другостепеним судом, док је у жалби тражио само да се утврди повреда права на суђење у разумном року и како је жалбени поступак завршен када је предмет експедован из суда, па нема ни сврхе одређивати рок и налагати друге мере за окончање жалбеног поступка који је завршен, Врховни касациони суд није ни испитивао одлуку првостепеног суда у делу којим је, одбијањем приговора, истовремено одбијен и захтев за налагање мера за убрзање жалбеног поступка.. Евентуално предлагач може тражити убрзање поступка пред првостепеним судом.

Применом одредбе члана 18. Закона о заштити права на суђење у разумном року одлучио је као у првом ставу изреке.

Одлука као у другом ставу изреке донета је применом чланова 153, 154. и 165. став 2. ЗПП, у вези са чланом 28. ЗВП. Предлагачу су досуђени тражени трошкови првостепеног и жалбеног поступка, и то на име састава приговора од стране пуномоћника – адвоката у висини од 6.000,00 динара и жалбе у висини од 12.000,00 динара.

С у д и ј а
Марина Милановић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић